

LJUBLJANSKI ŠKOFIJSKI LIST.

Št. VI.

Vsebina: 60. Indictio Synodi dioecesis secundae. — 61. Poziv k sinodi. — 62. Poročilo o delovanju „Sodalitatis Ss. Cordis“ leta 1907. — 63. Dubium De cantu „Libera me Domine“ post missam privatam. — 64. De novo Tabernaculo pro adservanda Ss. Eucharistia. — 65. Nabiranje milih darov za pogorelce na Bledu. — 66. Slovstvo. — 67. Konkurzni razpis. — 68. Škofijska kronika.

1908.

60.

Indictio Synodi dioecesis secundae.

Antonius Bonaventura

Del miseratione et apostolicae Sedis gratia episcopus Labacensis

Venerabili ac dilecto clero salutem et benedictionem a Domino.

Cum sancta Mater Ecclesia tum in conciliis provincialibus, tum in conciliis oecumenicis frequentem immo annuam celebrationem Synodi dioecesis urgeat, Nos omnia mandata illius executioni dare cupientes, nunc elapsis iam a prima Nostra Synodo annis quinque in conscientia obligamur et quasi cogimur convocare atque celebrare Synodum secundam.

Convocationem variae rationes urgent. Potissima ratio est obedientia filialis erga Matrem Ecclesiam. Secunda necessitas removendi varios defectus in administratione bonorum ecclesiasticorum, in gerendis negotiis cancellariae, in ordine cultus divini publici, in cura pro ecclesiis eorumque suppellectili. Tertia est desiderium promovendi studium artis ecclesiasticae, cantus ecclesiastici et musicae sacrae. Quarta attentos reddere curatos animarum ad remedia apta contra peccata luxuriae praeprimis tempore iuventutis. Quinta vota fere totius cleri dioecesis.

Necessariam vel saltem valde opportunam et a clero vel exoptatam esse tractationem synodalem praedictarum partium atque obligationum curae animarum et visitatione canonica, qua nunc iam secunda vice totam dioecesim perlustravimus, atque ex conferentiis decanorum, quos quolibet anno post festa paschalia in aedibus nostris residentialibus congregare consuevimus, sufficienter cognovimus.

Materiam omnem in congressibus annualibus decanorum discutebamus, immo in folio quoque nostro dioecetano pertractabamus et quidem hunc in finem, ut clerus ipse materias in Synodo tractandas perpendere nec

non in Synodo, praeprimis in congregationibus particularibus cum iudicio maturo de constitutionibus synodalibus, quae discutiendae proponuntur, sententiam suam edicere atque consilium dare valeat.

Nam licet in Synodo dioecetana Ordinarius unicus sit iudex atque legislator, nihilominus libentissime audiet, maximique aestimabit vota et consilia omnium Synoditarum bene sciens ad prudentiam pertinere docilitatem persuasusque talem docilitatem Deo valde gratam esse.

Rebus ita stantibus potestate nostra ordinaria atque requisita sententia Capituli ecclesiae cathedralis in gloriam Ss. Cordis Jesu, in honorem B. V. Mariae, S. Joseph eius sponsi et dioecesis nostrae patroni, atque S. Nicolai, titularis ecclesiae cathedralis omniumque Sanctorum

Synodum dioecesanam secundam

a Vesperis diei 24. usque ad mane diei 28. Augusti huius anni celebrandam indicimus Labaci in ecclesia cathedrali secundum ordinem ab Ecclesia praescriptum.

Ad Synodum vero vocamus atque canonice requirimus:

1. Nostrum vicarium generale, Capitulum cathedrale atque saltem procuratores capituli collegiati Rudolfswertensis;

2. omnes decanos atque parochos, administratores parochiarum atque vicarios tum saeculares tum regulares, curatos, expositos nec non capellanos curam animarum independentem exercentes, dein beneficiatos cum vel sine cura animarum.

3. rev. abbatem Sitticensem, P. provincialem Ordinis fratrum minorum, omnes priores, rectores et superiores ordinum religiosorum.

Cunctos hos solemniter et publice advocamus atque interesse Synodo iubemus. Si autem horum quispian iusto impedimento se retentum iudicaverit, excusationis legitimae causam opportuno tempore ad Synodum deferendam et probandam esse sciverit.

Deinde instanter invitamus:

4. directores, professores, et praefectos in nostris seminariis tum clericorum, tum puerorum, patres spirituales in conventibus religiosarum, professores religionis in omnibus scholis mediis nec non catechetas scholarum elementarium;

5. ultimo etiam cooperatores in cura animarum et quidem illos, de quibus decanus iudicaverit, illos absque spirituali damno fidelium, praecipue aegrotorum per quatuor dies absentes esse posse.

Parochos, praecipue illos, qui cooperatores non habent, monemus, ut antequam e parochiis discedant, graviter decumbentibus sancta Sacramenta administrent populumque edoceant, ubi in casu necessitatis provisio infirmorum petenda sit.

Cum in Synodo dioecesana omnes Synoditae spiritu renouentur oporteat, iuxta praescripta Ecclesiae curavimus, ut Synodo exercitia spiritualia adiungantur cum communione generali in ultima sessione; simul indulgentias plenarias cum pro clero tum pro populo iusto tempore publicabimus.

Ut autem opus, quod aggredimur, tum clero, tum populo sit salutare, benedictionem divinam ardentem imploremus! Quapropter inde a die 16. usque ad 24. Augusti inclusive omnes dioecesis nostrae sacerdotes missae inserant orationem de Spiritu Sancto rubricis id permittentibus, deinde Dominica XI post Pentecosten in omnibus ecclesiis curatis Sanctissimum per mediam horam publicae adorationi exponatur Illoque exposito litaniae omnium Sanctorum recitentur, prius vero fidelibus exponatur, quinam sit Synodi finis, quatenus eiusdem gravitas et utilitas. Postremo die 24. Augusti ad vesperum in omnibus praedictis ecclesiis campanae omnes per quartam horae partem pulsantur.

Fratres dilectissimi, magno desiderio adventum vestrum expectabo speroque fore, ut nobis omnibus in unum congregatis adfuturus sit Spiritus Sanctus, qui gaudio inenarrabili replebit corda nostra, quique vinculo vere caritatis omnes nos in unum devinciet idoneosque efficiet ad proelianda proelia Domini.

In omnibus vero honorificetur Deus per Jesum Christum, cui est gloria et imperium in saecula saeculorum. Amen.

Datum Labaci in festo S. Bonaventurae, die 14. Julii 1908.

✠ **Antonius Bonaventura**
episcopus.

61.

Poziv k sinodi.

Poziv k drugi ljubljanski sinodi naj se točno prečita, posebno zadnji del, kjer se določujejo razne molitve in slovesnosti za blagoslov božji pri tako važnem shodu.

Upam, da bote prav vsi prišli, in sicer ne le zavoljo stroge zapovedi, ampak radi zavoljo stvari same. Obravnavali bomo razne važne zadeve, kakor so Vam p. t. dekani vsako leto po dekanskem shodu v Ljubljani pripovedovali.

Red¹⁾ in opravilnik bodo vsi gostje dobili po prihodu v Ljubljano pri gospodih, ki so določeni zborovalcem skrbeti za stanovanje.

Le na začetek sinode naj opozorim:

1. Začne se prva kongregacija že v ponedeljek 24. avgusta popoldne točno o peti uri. Do tega časa naj se zbero vsi gospodje v stolnici po redu, kakor bo odkazal minister caeremoniarum.

¹⁾ Glej „Škofijski List“, l. 1903, str. 76–78.

2. Točno o petih naj pride kler stolne cerkve po škofa, da ga spremi v stolnico. Idoč v stolnico se molijo psalmi 14. 45. 50; po vstopu v cerkev se moli ali poje antifona Salve Regina.

3. Pred Najsvetejšim se zapoje „Veni Creator“ in se izmolijo druge molitve, kakor jih bote v opravilniku dobili.

4. Svetni duhovniki imajo talar in biret; pri prvi kongregaciji in slovesnih sejah tudi roket; redovniki imajo svojo redovno obleko in, kadar treba, tudi roket.

Udeleženci naj se prijavijo čimprej pri prečastitem vodstvu bogoslovnega semenišča v Ljubljani.

V Ljubljani, 14. julija 1908.

✠ **Anton Bonaventura**
knezoškof.

Poročilo o delovanju „Sodalitatis Ss. Cordis“ leta 1907.

Živimo v dobi laži. Raznovrstne laži so postale geslo, kateremu se daje omamljivo prijetna oblika, in to geslo s tiransko silo za seboj vleče malo misleče duhove. Laž gospoduje v javnem mnenju in življenju. Z lažjo se podira kraljestvo resnice in pravice in na razvaline se postavlja novo poslopje laži, ki pa se mora prej ali slej, ker je brez stalne podlage, samo izpremeniti v razvaline, le žal, da te razvaline marsikoga starejo.

Tudi na verskem polju vlada laž. Kolika slava se je pela materializmu, komunizmu itd., naposled se je pokazala laž. Kaj so verski izrastki današnjih dni, ki so med seboj v diametralnem nasprotju in ki drug drugega pobijajo, drugega kot laž. Laž so tudi nove popravljalne in preobrazovalne religije, recimo budizem, okultizem, dogmenloses Christentum, Neuheidentum, Sexualreligion, Kosmismus, Laienreligion, Ichreligion, Mischreligion, Irreligion, evolutionizem, progresizem itd., ki dandanes rastejo po raznih knjigah, kakor gobe po dežju.

Vse te izmišljotine in sanjarije kažejo npravno in družbeno bedo. Ljudje so nezadovoljni sami seboj in svojim obližjem, nezadovoljni pa so tudi z domišljeno napredno kulturo sedanje dobe. Iščejo torej utehe, kjerkoli le morejo, v domišljiji, v omiki in oliku in vedi, v vsem, kjerkoli pričakujejo kake tolažbe. Naposled se vračajo zopet k religiji, katero neizbrisno zahteva človeško srce. Izgubili pa so pravo religijo Gospodovo in zdaj tavajo po temi, kakor popotnik, ki je ponoči izgubil pravo stezo. Obračajo se na desno, na levo, na vse strani, upajoč, to bo prava pot, — pa čez nekoliko časa se pokaže, da so se varali. Čim dalje tako tavajo, tem nesrečnejše se čutijo. Prav bi utegnil imeti E. Hartmann, ki pravi, da bo versko vprašanje najbolj pereče postalo šele potem, kadar bo človeštvo vse doseglo, kar se more po kulturi na zemlji doseči, in ko bo takrat spoznalo vso bedo in revščino te najvišje človeku dosegljive kulture. Spoznali bodo, da jih je vse varalo, da v vsem prave zadovoljnosti ne morejo najti.

Vse nove verske sanjarije pa grozno sovražijo vse, kar je svetega, teptajo npravne zakone, zasramujejo in onečaščujejo vse, kar je dobrega, zametujejo vsako avtoriteto, z besedo in s spisi psujejo in sramote Kristusa, ustanovitelja sv. Cerkev, da bi s tem sramotenjem v temelju razrušili ustanovitev njegovo, sv. Cerkev. Spoznajo, da je Cerkev delo božje in da se to delo božje ne more iz človeške družbe

izpahniti, dokler se ljudem Boga samega ne vzame. Tudi so sprevideli, da se spoznanje božje in češčenje božje ne more odpraviti iz sveta, dokler se človeška narava popolnoma ne uniči, ker je človek že po naravi bogaboječ. Radi tega tajijo človeško naravo in oznanjujejo čudečemu se človeštvu, da niso ljudje, za kakršne so se imeli nad šest tisoč let, ampak zverine — in upajo, da se bo človeštvo s časom tega nauka privadilo. V dosego tega namena plačujejo profesorje, ki polagoma vcepljajo mladini take nauke, plačujejo popotne učitelje, ki trosijo te nauke med priprosto ljudstvo z besedo in spisi. Ker pa ti nauki vsaj pri nepokvarjenem ljudstvu ne najdejo zaželenih ugodnih tal, skušajo sistematično npravno življenje okužiti, kajti prav računijo, da se bo npravno sprijen človek lažje poprijel njihovih naukov.

Nevarnost je velika ne le za naobražence, marveč tudi za priprosto ljudstvo. »Bodi svetloba!« le ta klic more rešiti človeško družbo grozne pogube. Zmagovalno je ta klic nastopil pot med poganstvo, zmago bo slavil tudi med današnjim poganstvom; ta klic ni čisto nič izgubil svoje moči, kajti klic božji je.

Če kdaj, se morajo duhovniki zavedati zdaj, da so oni poklicani, pravo luč prinašati v dušno temo, zavedati se morajo besedi: »Vi ste luč sveta!« Kdor ni razsvetljen z lučjo Gospodovo, ne sveti. Sklepajmo, česa je nam duhovnikom v sedanji dobi neobhodno potrebno. Boj z novošegnim brezverstvom in poganstvom je težji, kakor s starim. Toda izid boja ni dvomen, ako so duhovniki, ki jih sv. Cerkev pošilja na bojišče, pravi, vredni apostoli luči, luči Gospodove. Poleg luči je potrebna duhovniku krepost in srčnost; on mora biti »operarius inconfusibilis«. (II. Tim. 2, 15.) To velja po besedah apostola sicer najprej o pridigi duhovnikovi, toda vključeno je v to besedo vse delovanje duhovnikovo, ki pridigo spremlja in ji sledi. V tem opominu apostolovem je tudi poziv k učenju in k stanu primernemu naporu za višjo izobrazbo, ki je potrebna za obrambo sv. vere. Kako bi mogel biti »operarius inconfusibilis«, kdor ne pozna orožja, s katerim se sovražnik bojuje!

Svet in duhovnik sta si nasprotnika; to nasprotje moramo tudi v sebi imeti prav ostro izraženo. Gorje nam, ako mislimo z modrim akomodiranjem s svetom za sveto reč Kristusovo kaj pridobiti, ako hočemo nauku Kristusovemu dati prijetnejšo, vabljivejšo obliko, kakoršno si svet želi. Polovičarstvo ni dobro, takih sovražnikov se svet ne boji.

Duhovniki dandanes ne morejo bivati »in terra suaviter viventium«, ampak trud in boj jih čaka po vseh krajih, po vseh kotih.

Za te boje nas krepí presveto Srce Jezusovo. Pobožnost k presvetemu Srcu Jezusovemu nam pomaga najprej doseči popolnost v svojem poklicu. Božje Srce Jezusovo mora biti naš ideal, ki sveti kot solnce v našo dušo. S to popolnostjo mora duhovnik stopiti nasproti nravni razuzdanosti sedanjega časa.

Božje Srce obvaruje duhovnika posvetnega duha. To presveto Srce je vteleseno nasprotje z duhom sveta. Kar svet ljubi, je božje Srce sovražilo, izvolilo in ljubilo pa je, česar se svet ogiblje in kar svet sovraži. Kdor se večkrat ozira na ranjeno in s trnjem ovenčano Srce Jezusovo, bo postal tistega mišljenja, kakor je bil Kristus. Pri božjem Srcu najde dandanes duhovnik pomoči pri svojem trudapolnem, jako težavnem pastirovanju, najde dobrega sveta v mnogokrat jako kočljivih in zamotanih slučajih, blagoslov pri svojem delovanju itd. Kam drugam naj bi šel iskat pomoči, kakor k viru vseh milosti, k presvetemu Srcu Odrešenikovemu? Saj je božji Zveličar zastavil svojo besedo, da bo bogat blagoslov poslal nad vse tiste, ki častijo presveto Srce.

Duhovnik potrebuje pri svojem težavnem delu ustrajnosti, zlasti kadar ne vidi nobenega uspeha in mora gledati, da kljub neumornemu trudu zlobnost sovražnikova prodira. Vso težo te izkušnje je čutil božji Zveličar, ko je iz globočine svojega bridkosti-nega srca zaklical: »Kakšna korist je v moji krvi.« (Ps. 29. 10.) Čim bolj duhovnik razume visokost ni važnost svojega poklica, tem bolj spoznava, kolika odgovornost ga čaka radi svojega pastirovanja — tembolj pa tudi spoznava, koliko oporo ima v presvetem Srcu. V svoji srčni bridkosti nam je Zveličar zaslужil moč in vstrajnost.

V vseh nevarnostih sedanjega časa je Srce Zveličarjevo za duhovnika neizmerno bogat zaklad. Sami smo krivi, če smo ubogi, revni, slepi. Ako hočemo biti luč drugim, razsvetljajmo se pri ognju presvetega Srca, ako hočemo drugim deliti milosti, da se obvarujemo pred zmotami in zapeljevanjem sedanjega časa, zajemajmo najprej sami iz tega Srca vodo milosti, ki naše delovanje stori rodovitno, poživilja našo gorečnost in pospešuje naše posvečevanje.

To presveto Srce duhovniki naše škofije kaj lepo časte kot »adoratores«, ali kot člani Sod. Ss. Cordis in prav radi tega, smemo trditi, je delovanje naše duhovščine blagoslovljeno. Naj ta gorečnost in pobožnost do presv. Srca v nobenem duhovniku nikdar ne oslabi in nikdar ne ugasne.

* * *

Konference družbe Sod. Ss. Cordis Jesu so tudi letos jako živahno delovale. Iz nastopnega zapisnika tvarin se vidi, da so se obravnavale najraznovrstnejše tvarine, vse pa za duhovnika, delujočega v dušnem pastirstvu, jako koristne. — Udeležba je bila skoraj povsod jako obilna, kar tudi čč. gg. dekani zadovoljni poudarjajo. In to ni malenkost, če pomislimo, da se morajo nekateri oddaljeni gospodje le z veliko požrtvovalnostjo udeleževati konferenc. Pa, čim težavnejša je pot, tembolj se kaže gorečnost, bratovska ljubezen in požrtvovalnost, kakor tudi stremenje po skupnem vzajemnem delovanju. Le nekateri čč. gg. se ne udeležujejo konferenc. Zapo-vedati se jim ne more, kajti družba Sodal. Ss. Cordis je prosta, nihče ni prisiljen pristopiti; vendar pa si upam trditi, da kdor razume duha sedanjega časa, kdor pozna potrebe našega ljudstva in dolžnosti svojega stanu, ne bo nikdar opuščal lepe priložnosti, pri kateri se bolj in bolj nauduše za lepe ideale; upam si trditi, da marsikdo ne bi bil tako goreč, ko bi se ne udeleževal konferenc in se ne nauduševal pri drugih za vztrajnost.

Iz zapisnikov se vidi, kakor tudi čč. gg. predsedniki poudarjajo, da so se obravnave vršile živahno. Značaji čč. gg. udeležnikov so različni, pride morda zdajpazdaj do kakega nesporazuma, toda bratovska ljubezen se nikdar ne žali. Ako se v kaki ne-bistveni stvari ne more priti do edinosti, naj vsakdo ostane pri svojem mnenju, dokler se stvar bolj natanko ne pojasni.

Ker je konferenc mnogo, je razumljivo, da ne more vsaka biti posebno zanimiva; vendar si pri vsaki lahko dobi kak migljaj za delovanje, z vsakim obiskanjem konference pa se kaže skupnost, edinstvo in bratovska ljubezen.

Posebne priznanja vredno je, da je mnogo gospodov pismeno izdelovalo svoje referate; zlasti nekateri so jako izvrstni. Dotičnim referentom samim tudi to mnogo koristi, kajti za pismeno izdelovanje je treba več brati in stvar bolj temeljito preštudirati.

Nekatere konference so izrazile posebne želje, ali stavile nasvete, na katere se bo nižje odgovorilo.

Presveto Srce blagoslovi tudi nadalje vse družabnike in njihovo delovanje!

* * *

Vsebina konferenčnih obravnav.

Ljubljana. — 9 konferenc. — Naprava in sestav novih inventarjev (kan. dek. Fettich-Frankheim). Izobraževalna društva (Finžgar, spis). Razmere med župnikom in županom (Brajec, spis). Vedenje duhovnega pastirja proti revežem (Oranič, spis). Pogostno sveto

obhajilo, zloraba (kan. dek. Fettich-Frankheim). Dolžnosti duhovnega pastirja do mladine, ki iz šole izstopi (Petrič). Slabe spovedi pri šolski mladini (kan. dekan Fettich-Frankheim). Izpraševanje in pouk ženinov in nevest (kan. dek. Fettich-Frankheim).

Cirknica. — Uravnava plač cerkvenikom. Razdelitev dohodkov pri nastopu novega župnika. O štolnem redu. Duhovno pastirstvo po mestih in trgih.

Idrija. — Sinodalni odloki (Zevnik). Določitev tvarine in referentov za celo leto. Svobodna šola (Zevnik, spis). Dekanski shod (dek. Arko). Francoske razmere (dek. Arko). Kako pridobiti moško mladino za versko življenje (Perko). Duhovnik in politika (Gnjezda, spis). Defectus missae (Zevnik). Razporeke (Lah). Škofijski list o časopisju (Jarc). Vpliv slabega časopisja dandanes (Jelenec). Katoliški shod na Dunaju (Pravhar).

Kamnik. — Pismo avstrijskega episkopata. Genезis novodobnih cerkvenih reformatorjev (dr. Krek). Poročilo o konferenci dekanov. Zakaj je koristno eno celo uro adorirati (žup. Krek). O potrebi apologetičnih govorov (P. Cherubin). O volitvah. Kmetska zveza. Vzroki, zakaj so kmetski posestniki tako zelo zadolženi (po Schöpferju Štrukelj). O pripravi na sv. mašo (Koželj). O zgodovini in namenih prostozidarstva (Val. Bernik, žup.). O dekretu „Ne temere“ (dek. Lavrenčič).

Kočevje. —

Kranj. — Duhovna dolžnost hrepeneti po popolnosti (Zupanc). O seksualnem vprašanju (Gostiša). Izselsjevanje v Ameriko (Barle). Modrost duhovniku potrebna (Sitar). O praznovanju sopraznikov (dekan Koblar). Aforizmi iz zvonoslovja (Mikš). Duhovnikova spoved (Kmet, spis). O katehizmu in katehiziranju (Kalan).

Leskovec. — Zdravišče v Toplicah na Dolenjskem (dekan Schweiger). Prošnje radi odpustitve iz vojaške službe. Direktna in indirektna absolucija (Kolbezen, spis). Reservati v naši škofiji. Duhovnik, dobri pastir (Kralj). Spoštljivo vedenje pri daritvi sv. maše. Skrb duhovnikov za mladino (Bartelj). Ureditev šolskih razmer na Bučki in Čatežu (Rudolf). Katehetsko društvo. Kmetska zveza.

Šmarčno pri Litiji. — Delovanje duhovnikov zunaj cerkve za izobraževalna društva (Koblar, spis). O testamentu (Globelnik). Kako se dela priznatek za dohodninski davek (Avsec). Napake pri spovedovanju od strani duhovnika (Koblar, spis). Poglavitne opazke o skrbi za bolnike (Goie, spis). Vpliv duhovnikov na mladino v šoli in zunaj šole (Koblar, spis). Potreba, možnost, način rešitve socialnega vprašanja (dekan Rihar, spis). Disciplin kot pripomoček, da mladina vredno prejema sv. zakramente in da je s pridom pri sv. maši (Plantarič, spis).

Loka. — Pismo avstrijskih škofov do duhovščine (Sever). Dekanijski odbor izobraževalnih družb (Šinkovec). Gorečnost duhovnikova (Rožnik). Nova nevarnost: framonstvo in socialna demokracija (Šinkovec). O škofovih rezervatih (Nadrah). Organizacija družb (Šinkovec). Organizacija družb (Šinkovec). Obžaluje se, da se nekateri duhovniki shodov ne udeležujejo. Kako je pridigovati o rečeh, ki direktno ali indirektno zadevajo sovražnike sv. cerkve? (Nadrah). Hospitacija v šoli (Selca, katehet Kepec) in kritika.

Moravče. — Pismo avstrijskih škofov ad clerum in razgovor. Nevesta, ki nima krstnega lista in ne vé, kje je rojena (dekan Bizjan). Pomen cerkvenih molitev in obredov pri sv. maši (Šparovec, spis). Razgovor za shod dekanov. O zaroki (Švigelj). Verschuldungsfreiheit oder Schuldenfreiheit von Schöpfer (Švigelj), (se je pri več konferenca obravnavalo). Kmečka zveza. Vselej so se obravnavala važna vprašanja iz dušnega pastirstva in drugih službenih opravil.

Novo mesto. —

Postojna. —

Radoljica. — Duhovnik in bogoslovna veda (Ahačič). Socialna demokracija v službi judovskega kapitala (Seigerschmid). Vianney nam zgled v težavnem dušnem pastirstvu (Vilman). Parafraza Cant. trium puer. in 150 psl. (Vilman). Socialni pomen kateheze (Erjavec). Dušnopastirsko delovanje v tovarniških krajih (Zabukovec). Skrb za mladino, ki šolo zapusti (Steržaj). O maševanju, po Toussaintu (Potočnik). O reformi naših šol (Mrak). Zakaj naj zlasti duhovnik časti sveto Rešnje Telo in nagiba vernike k češčenju (Hoenigman). Poročilo o shodu Rafaelove družbe (dekan Novak). Kako naj katehet socialno vzgaja značaje srca (Erjavec). Kaj je pred vsem treba socialno delavnemu duhovniku (Mrak).

Ribnica. — O zaobljubah (Jereb, spis). Iz sociologije (Pešec). O alkoholizmu (Jereb). Poročilo o shodu dekanov (dekan Dolinar). Kako je pridobiti može in mladeniče za duhovno življenje (Traven, spis). Obredi velikega tedna, kjer je en sam duhovnik (dekan Dolinar). O cerkveni notranjščini (Jereb). O pogostem sv. obhajilu z ozirom na najnovejša določila (Krumpestar, spis). Občevanje duhovnikov z liberalci (Plahutnik, spis).

Semič. — Razlaga psalmov (Peharc). Zakaj je duhovniku potrebna odločnost (Natlačen). Duhovnik in volitve (Kurent). O štolnini (dekan Erzar in župnik Peharc). O stiskah belokranjskega ljudstva pred hajduki (Podlogar). Posnetek knjige Verschuldungsfreiheit etc. (Natlačen). Kdo ima pravico krščencu dati ime? (Pavlovčič, spis).

Šmarje. — O liturgičnih predpisih (Debelak) zlasti pri daritvi svete maše. Poročilo o konferenci dekanov

(Texter). Verschuldungsfreiheit etc. (Texter). O društvu cerkvenikov (Texter.)

Trebnje. — O zakramentu svete birme (Ježek, spis). Praktične opazke o pripravi za sveto birmo (Hladnik). O dolžnosti duhovnikov o priliki zidanja nove železnice (Oblak). O oltarju (Nemanič). De reticentia peccatorum (Matija Noč). O vodstvu Marijinih družb (Oblak). O slovenski svobodni misli (Kurent). De sacerdotio (Papež). Prošnja do deželnega odbora glede pouka na Grmu (Nagode). Poročilo o občnem zboru Rafaelove družbe (Oblak). Spomenica na odbor Mohorjeve družbe (Oblak). O borzi in borzni spekulaciji (po Schmögerju). Razgovori o raznih dnevnih dogodkih.

Trnovo. — Debata o hospitaciji pri g. kaplanu Al. Volcu: Priprava za sv. mašo in zahvala (Oranič). De impedimentis matrimonii (kurat Škerjanec). Hospitacija pri g. Lovšinu: o dejanski milosti in darovih Sv. Duha. Hospitacija v Knežaku, — pri g. Bojancu, — pri g. Lenasiju, — pri g. Škerjancu: o milosti Božji, — pri Cudermanu: prvi razred, Kaj in Abel. Začetek sv. maše: razlaga (dekan dr. Kržišnik). Kako seznaniti ljudstvo z novim molitvenikom (Lenasi). Zgodovinska važnost kateheze (Škerjanc). Kako bi mogli praktično izobraževalno društvo podpreti (Oreh). Casus o poroki (Bojanec). Otroci naj se čimprej puščajo k sv. zakramentu (dekan Kržišnik). Vsakdanje sv. obhajilo (Oreh). Sveto olje, navidezno mrtvi (dekan Kržišnik). Plača cerkvenikov (Pehani). Ali smo klerikalci? (Oreh, spis). O cerkvenem petju (Groznik). O mlačnosti (dekan Kržišnik). Duhovnik in navadni kristijani (Škerjanc). Priprava in zahvala šolarjev pri sv. obhajilu (Lenasi). Kako naj pazi duhovnik na svoj jezik (dekan Kržišnik). Ali se dovolj pazi v spovednici na izvršitev trdnih sklepov? (Cuderman). Kako bolje poskrbimo za naše ljudstvo v Reki (Škerjanec). De annua confessione (Koželj). Kako ravnati z zakonskimi v spovednici, ki imajo zakonski zadržek (Cuderman). O stanovitnosti (Lovšin). Kako navajati k pametni in previdni spovedi, da se bolj zasigura vredno prejetje sv. zakramentov (Lenasi). O zakramentalih sploh (dekan Kržišnik). Kdaj je de VI. praec. mali ali veliki greh (Groznik, spis). Duhovnik in družčina (dekan Kržišnik). Kolikokrat naj otroci prejema sv. zakramente (Abram, spis). Duhovnikov greh (Cuderman). Darovi Sv. Duha, način kateheze (dekan Kržišnik). O duhovnikovi beri (Škerjanec, spis).

Vipava. — Važnost prebendnega žurnala (dekan Erjavec). Spisovanje matrik (dekan Erjavec). Zakaj ni vernikov k popoldanski službi, kako bi se jih dalo privabiti? (Kromar in Lavrič, spis). O Marijinih družbah in poslovanju dekana-voditelja (Koller). Delo izobraževalnih družb in Vipavska podzveza (Kromar). Bra-

tovščine v Vipavski dolini. Poročilo dekanijske knjižnice (Demšar). Verschuldungsfreiheit etc. (Kromar).

Vrhnika. — Ali so mogoče tudi duhovniki sami krivi, da nas svet sovraži? (Majdič). Ljudske slabosti in duhovnik (Jemec, spis). Poročilo o konferenci dekanov (dekan Gantar). Vodstvo Marijinih družb (Jemec, spis). „Judovski tlačani“ (Sušnik). O neprevidnosti v duhovniškem življenju (Lakmayer). Česa se je varovati v Marijinih družbah, kaj se priporoča. (Sušnik). Kako naj ravna duhovnik, krivično napaden po liberalnih časnikih (Grzin). Slab vpliv liberalnih učiteljev na učence in ljudstvo (Jemec). Historičen razvoj celibata (Lavrič). Češčenje Marijino in njega vpliv na krščansko cerkveno življenje (Miklavčič). Lurški čudeži, dokaz resničnosti božje eksistence in svete vere (Sušnik).

Žužemberk. — Jeli dan spovedi prost dan? Obred sv. krsta (Borštnar). Razlaga rubrik sv. maše (dekan Tavčar). S. C. litterae de satisfactione missarum (Žavbi). Pogosto sv. obhajilo (dekan Tavčar in Podlipnik). O delitvi nadarbinskih in prostovoljnih dohodkov pri nastopu nadarbinarjev (Češarek). Poročilo o dekanski konferenci. Sprejem ustanovljenih sv. maš (Češarek). Quae sit certitudo efficaciae indulgentiarum, b) quae requiruntur ad censuram nicurrendam (Podlipnik).

* * *

Pismene referate so za konference izdelali:

Ljubljana. Finžgar: Izobraževalna društva; Brajec: Razmerje med župnikom in županom; Oranič: Vedenje dušnega pastirja proti revežem.

Idrija. Zevnik: svobodna šola; Gnjezda: duhovnik in politika.

Kranj. Kmet: duhovnikova spoved.

Leskovec. Kolbezen: Directa et indirecta absolutio.

Šmartno pri Litiji. Koblar: delovanje duhovnika zunaj cerkve za izobraževalna društva. Koblar: napake pri spovedovanju od strani duhovnika. Koblar: vpliv duhovnika do mladine v šoli in zunaj šole. Gole: Skrb za bolnike. Plantarič: Disciplina kot pripomoček, da mladina vredno prejema sv. zakramente in da je s pridom pri sv. maši.

Radoljica. Erjavec: socialni pomen kateheze; Strežaj: skrb za mladino, ki šolo zapusti.

Ribnica. Jereb: o zaobljubah; o alkoholizmu; o cerkveni notranjsčini. Traven: kako pridobiti može in mladeniče za duhovno življenje. Krumpestar: o pogostem sv. obhajilu z ozirom na najnovejša določila; Plahutnik: občevarje duhovnikov z liberalci.

Semič. Natlačen: zakaj je duhovniku potrebna odločnost; Pavlovčič: kdo ima pravico krščencu dati ime?

Trnovo. Orehek: ali smo klerikalci?; Koželj: da annua confessione; Groznik: kaj je de VI. praec. mali ali veliki greh?; Abram: kolikokrat naj otroci prejema sv. zakramente?; Škerjanec: o duhovnikovi biri.

Vipava. Kromar: zakaj ni vernikov k popoldanski službi božji? Kako bi se jih dalo privabiti?

Vrhnika. Jemec: ljudske slabosti; vodstvo Marijinih družb. (Konec prih.)

63.

Dubium De cantu „Libera me Domine“ post missam privatam.

Postulato Sacrorum Rituum Congregationi exhibito: „An liceat sacerdoti canere post Missam privatam Responsorium *Libera me Domine*, aut quid simile, pro defunctis, praesente vel absente cadavere“, Sacra eadem Congregatio ad relationem subscripti Secretarii, audito Commissionis Liturgicae suffragio, ita respondendum censuit: „Si agatur de Missa lecta defunctorum a Rubricis et decretis permissa, Absolutio in cantu immediate post eam non prohibetur; sin vero de Missa diei currentis aut votiva, servetur decretum

n. 3780 *Romana-Resolutionis dubiorum* 12 Iulii 1892 ad VIII.¹⁾

S. Card. Cretoni, Praefectus.

† **D. Panici, Archiep. Laodicen., Secretarius**

¹⁾ In citata enim resolutione ad dubium VIII: „Num Absolutio pro defunctis fieri vel Responsorium super sepulturam cantari quotidie possit, maxime si id ex consuetudine antiquiori servatum hucusque fuerit, ut adimpleatur testatoris voluntas“, responsum prodit: „Affirmative, exceptis tamen duplicibus primae classis, in quibus Absolutio et Responsorium neque habere locum poterunt private post absolutas vespere Horas canonicas. Quod si in diebus permissis de mane fiant, nunquam post Missam de die, nisi omnino independentem ab eadem.“

64.

De novo Tabernaculo pro adservanda SS. Eucharistia.

Eme domine,

Sacerdos Godefridus A. P. V. Winter Baumgarten, nomine dominorum Ordinariorum provinciae ecclesiasticae Milwaukiensis in America septentrionali, humiliter postulat, ut viso et inspecto novo Tabernaculo pro adservanda SSma Eucharistia, ex metallo solidissime extracto, a societate quam vocant *The Rauwald ecclesiastical Art Mfg. Co.*, dignetur ipsum Tabernaculum adprobare, utpote tali ratione constructum, ut in nihilo contrarium sit neque Rubricis Ritualis Romani neque istius S. R. C. decretis. Nova huius Tabernaculi constructionis ratio prae aliis videtur esse commendanda, non tantum pro materiae soliditate, sed potius pro

ingenioso modo quo Tabernaculum clauditur, ita ut nullimode aperiri possit, nisi in promptu habeatur clavis, neque ipsa pulvis penetrare queat.

Ex Secretaria S. R. C., die 1 Aprilis 1908.

Communicetur sacerdoti oratori responsum Sacrae Rituum Congregationis in casu simili datum sub die 18. Martii 1898; nempe: *Finem inventoris esse laudandum, negotium vero in casu et ad effectum de quo agitur, spectare ad ipsos locorum Ordinarios.*

† **D. Panici, Archiep. Laodicen., Secretarius.**

¹⁾ Cfr. *Acta S. Sedis*, vol. 30, pag. 638.

65.

Nabiranje milih darov za pogorelce na Bledu.

Veleslavno c. kr. deželno predsedništvo za Kranjsko je z dopisom z dne 19. julija 1908, št. 3336/pr., doposlalo semkaj sledeči poziv;

„Kakor je že obče znano, je nastal dne 29. junija t. l. požar v Gradu, občina Bled, radovljiškega okraja. Radi velike suše je upepelil požar 32 posestnikov prebivalna in gospodarska poslopja, njih hišno in gospodarsko opravo in tudi precej gotovine.

Nesrečnim prebivalcem tega kraja je uničil požrešni ogenj skoraj vse imetje. Škoda se ceni na okroglo 300.000 K, zavarovalnina pa pokriva komaj tretjino tega zneska.

Od nesreče zadeti prebivalci Grada so torej v skrajni bedi, iz svoje moči se ne morejo rešiti iz nje, treba jim je torej pomoči od drugod. Da se jim olajša beda, razpisujem s tem nabiranje milih darov po celi kronovini. Darila se sprejemajo pri c. kr. deželnem predsedništvu, pri mestnem magistratu v Ljubljani in pri vseh okrajnih glavarstvih; razglasila se bodo v uradnem listu „Laibacher Zeitung“ in odkazala svojemu namenu.“

Čč. gg. dušnim pastirjem se vsled tega naroča, naj poziv oznanijo z lece, nabrane darove naj pa odpošljejo na svoje mesto.

Slovstvo.

Sv. Janez Zlatoust. Doneski v proslavo 1500 letnice njegove smrti. Izdal dr. Fran Grivec. Ponatis iz „Voditelja“. Maribor, 1908. Tisk tiskarne svetega Cirila. 80. Str. 66.

Izdajatelj piše v predgovoru: Naslednji članki o sv. Janezu Zlatoustu so prvi znatnejši uspeh „znanstvenega seminarja“ v ljubljanskem bogoslovnem semenišču. Gotovo ni brez pomena, da so nam uprav v toplem žaru Zlatoustove slave dozoreli prvi sadovi na tem mladem vrtu bogoslovne znanosti.

Članki so le nekoliko izpopolnjena predavanja s slavnostne akademije, ki se je dne 27. januarja 1908 priredila v ljubljanskem bogoslovnem semenišču. Ker se v slovenski bogoslovski književnosti ni še nič važnejšega napisalo o sv. Janezu Zlatoustu, bode slovenska javnost gotovo blagohotno sprejela te skromne

doneske, objavljene v proslavo 1500 letnice sv. Zlatousta in vzpodbudo mladim pisateljem.

Uporabljeni so vsi dostopni viri in vsa znanstvena literatura o sv. Zlatoustu. — Zato ti doneski tudi z ozirom na bogoslovsko znanost sploh niso odveč.

Katehetik. Anleitung zur Erteilung des katholischen Religionsunterrichtes an Volks- und Bürgerschulen für Lehrer- und Lehrerinnen-Bildungsanstalten. Von Dr. Simon Katschner, fb. geistl. Rat, Professor an der k. k. Lehrerbildungsanstalt in Graz. 3. Auflage. Preis geb. 3 K 40 h. Graz, 1908. Verlag Ulr. Moser. 80. Str. 279.

Pričujoča knjiga ni namenjena samo učiteljskemu, marveč tudi bogoslovcem, pa služi dobro tudi že praktično delujočim duhovnikom in katehetom, ker je precej obširna in natančna.

Konkurzni razpis.

Po okrožnici so bile razpisane do 25. julija sledeče župnije: Črnuče v ljubljanski, Dobovec v

litijski, Rova v kamniški, Loški potok v ribniški dekaniji.

Škofijska kronika.

Podeljene so bile župnije: Trata ondotnemu župnemu upravitelju č. g. Josipu Brajcu, Želimlje č. g. Janezu Erjavcu, kaplanu v Radolici, Šent Jurij pri Kranju č. g. Jankotu Šiška, župniku na Rovih, Bučka č. g. Blažu Rebol, kaplanu v Komendi, Sveta Helena č. g. Janezu Rihtaršič, Zagradec č. g. Engelbertu Berlan.

Umeščen je bil 6. julija č. g. Josip Brajc na župnijo Trata.

Imenovani so: Vojteh Hybašek, kaplan pri sv. Jakobu v Ljubljani, za učitelja glasbe, Karol Gross, kaplan v Kočevju in Alojzij Kurent, kaplan v Trebnjem, pa za prefekta v zavodu Sv. Stanislava v Št. Vidu nad Ljubljano. — Premeščeni so: Ivan Barle, kaplan v Kranju, k sv. Jakobu v Ljubljani; Ignacij Zaplotnik, kapiteljski vikar v Novem mestu, v Kranj; Matej Dagarin iz Škocijana pri Dobravi v Št. Jernej; Janez Florijančič iz Stare Loke v Škocijan pri Dobravi; Janez Mikuž iz Poljan v Staro Loko; Josip Bambič z Breznice v Poljane; Josip Cuderman iz Trnovega pri Ilirski Bistrici za župnega upravitelja na Vojsko, Frančišek Rakovec z Blok v Žiri; Matej Ježek iz Mokronoga na Bloke; Josip Mensinger, ekspozit z Razdrtega na Orehek; Janez Dežman iz Preserja za ekspozita v Razdrto; Matija Selan iz Dobrnič v Preserje; Janez Miklavčič od Sv. Treh Kraljev za župnega upravitelja na Babno polje; Feliks Knižek z Babnega

polja k Sv. Trem Kraljem; Vincenc Čibašek iz Kranjske gore v Predvor; Josip Gostiša v Radolici; Frančišek Steržaj iz Bohinjske Srednje vasi za župnega upravitelja na Koprivnik; Janez Kogovšek, prefekt v zavodu sv. Stanislava, za kaplana v Bohinjsko Srednjo vas; Janez Borštnar iz Hinj za ekspozita v Harije; Rihard Smolej iz Železnikov v Komendo; Martin Pečarič iz Šmihela pri N. M. v Predoslje; Frančišek Sparovec iz Moravč v Trebnje; Jakob Ogrizek iz Mirne peči za župnega upravitelja v Št. Lambert; Janez Gogala, prefekt v zavodu Sv. Stanislava v Št. Vidu, za kaplana v Trnovo pri Ilirski Bistrici.

Nameščeni so semeniški duhovniki: Jakob Fatur za kaplana v Križevem pri Kostanjevici; Tomaž Klinar za kapiteljskega vikarja v Novem mestu; Andrej Krauland v Kočevju; Frančišek Pečarič na Breznici; Valentin Zupančič v Mokronogu. — Novomašniki: Martin Dimnik v Hinjah, Josip Fröhlich v Kranjski gorji, Frančišek Golob v Dobrničah, Janez Jaklitsch v Črmošnjicah, Tomaž Javornik v Planini pri Cirknici, Janez Klemenčič v Moravčah, Anton Lovšin v Mirni peči, Janez Miklavčič v Horjulju, Valentin Tomec v Šmihelu pri N. M., Matej Žbontar na Koroški Beli.

Promoviran je bil doktorjem bogoslovja na inomoškem vseučilišču č. g. Leopold Lenard.

Umrli je č. g. Frančišek Mekinec, župnik v Črnučah 29. junija 1908. Priporoča se č. gg. sobratom v molitev.

Knezoškofijski ordinariat v Ljubljani, dne 29. julija 1908.